

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.719/2020/5/II.

A felperesek:

I.rendű felperes neve, I.rendű felperes címe, I. rendű felperes

II.rendű felperes neve, II.rendű felperes címe, II. rendű felperes

A felperesek képviselője:

. Bodolai László ügyvéd, címe; helyettes ügyvéd: dr. Váci Tímea ügyvéd, címe, az I-II. rendű felperesek képviselőjében

Az alperes:

alperes neve, **alperes címe**

Az alperes képviselője:

Dr. Tálosi Adrienn ügyvéd, címe

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 15.P.20.159/2020/9.

r é s z í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes megsértette az I. rendű felperes jóhírnévhez való jogát azzal, hogy az ... hírportálon

- ... napján „...” címmel megjelent cikkben valótlanul állította, hogy **I.rendű felperes neve** I. rendű felperes a ... földmúti közelében van, valamint

- a ... napján „...” címmel megjelent cikkben valótlanul híresztelte, hogy **I.rendű felperes neve** I. rendű felperes a földmútiiban a családján keresztül érintett.

Megállapítja továbbá, hogy az alperes megsértette a II. rendű felperes jóhírnévhez való jogát azzal, hogy az ... hírportálon

- ... napján „...” címmel megjelent cikkben valótlanul állította, hogy **II.rendű felperes neve** II. rendű felperes segédkezett az állami földek megszerzésében ..., valamint, hogy **II.rendű felperes neve** II. rendű felperes az új földtörvényt kijátszva hogyan szerez földtulajdont strómanokon és életjáradéki szerződéseken keresztül, továbbá

- a ... napján „...” címmel megjelent cikkben valótlanul állította, hogy **II.rendű felperes neve** II. rendű felperes segédkezett állami földek strómanokon keresztüli megszerzésében **személy1**.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

A részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

- [1] A felperesek módosított keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogukat azzal, hogy az ... internetes portálon ... napján „...” címmel megjelent cikkében azt a valótlan tényt állította, miszerint „... van, hogy **I.rendű felperes neve** ... is segédkezett az állami földek megszerzésében ..., továbbá „korábban többen beszámoltak arról, hogy ... környékén származású üzletember és **I.rendű felperes neve** apja, **II.rendű felperes neve** az új földtörvényt kijátszva hogyan szerez földtulajdont strómanokon és életjáradéki szerződéseken keresztül”. Kérték továbbá annak megállapítását, hogy az alperes azzal, hogy a ... napján „...” címmel megjelent cikkben, a cikk címében és felvezetőjében valótlanul híresztelte és állította, hogy **I.rendű felperes nevenak** a ... révén földmutyihoz van köze, továbbá valótlanul állította, hogy **II.rendű felperes neve** segédkezett állami földek strómanokon keresztüli megszerzésében **személy1**, megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogukat. Kérték az alperes eltiltását a további jogsértéstől, az ítélet jogsértést megállapító rendelkező részének közzétételére kötelezését, továbbá 400.000-400.000 forintban és annak kamataiban való marasztalását.
- [2] Az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban hozott ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg egyetemlegesen az alperesnek 78.500 forint perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra személyenként 36.000 forint le nem rótt eljárási illetéket.
- [3] Ítéletének indokolásában ismertette Magyarország Alaptörvényének I. cikk (1) bekezdésében, a II. cikkében, VI. cikk (1) bekezdésében, a Ptk. 2:42. § (1), (2) és (3) bekezdésében, 2:43. §-ában, 2:45. § (1) bekezdésében és (2) bekezdésében, a PK. 12. számú állásfoglalás II. és III. pontjában, a PK. 14. számú állásfoglalásban, az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) foglaltakat, utalt továbbá a 30/1992. (V. 26.), a 37/1992. (VI. 10.), valamint a 165/2011 (XII. 20.) AB határozatokban foglaltakra.
- [4] Kiemelte, hogy a sérelmezett írások közügyben történő megszólalásnak minősülnek, témájuk egy jogszabály - a földforgalmi törvény - hatályosulásával, végrehajtásával kapcsolatos, közérdeklődésre számot tartó ügy.
- [5] A „mutyi” - az Értelmező Kéziszótárban írtak szerint - olyan titkolt üzlet, amely megvesztegetésen, vagy más titkolt kapcsolaton alapuló pénzkereset, tiltott tevékenység. Más forrás szerint a „mutyi” alatt olyan titkos megállapodás, összejátszás értendő, amelynek célja a mások kizárásával történő haszonszerzés. A „mutyival” minősített cselekedet tehát elsődlegesen titkos összejátszásra utal, amely esetlegesen jogellenes, tiltott tevékenységet is jelenthet, de ez nem szükségszerű fogalmi elem. Mindebből következően, bár a mutyizás nem utal egyúttal jogellenes magatartás tanúsítására, alapvetően negatív megítélésű a köztudatban és alkalmas arra, hogy valamely személy társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja. Így a kifejezés használata - a közlés valótlanúsága esetén -

sértő jelleggel bír.

- [6] Az elsőfokú bíróság a felek által felajánlott és rendelkezésre álló bizonyítékokat a maguk összességében értékelve arra a megállapításra jutott, hogy a cikk felperesek által kifogásolt része valóban tényállítást nem tartalmaz. Figyelembe vette az alperes által csatolt cégmásolatok tartalmát, az I. és II. rendű felpereseknek a 122.P.21.201/2017/27. számú jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozatát, valamint ugyanezen eljárásban **tanú1** és **tanú2** 33. és 41. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített vallomásait. Mindezek figyelembevételével megállapítása szerint valós tény, hogy a II. rendű felperes **személy1** alkalmazásában áll, pontosabban a megjelölt cégeiben az ott megjelölt tisztséget tölti be, ... részt vett **személy1** földszerzésre vonatkozó szerződésének véleményezésében, a szerződések többsége adásvételi szerződés volt, de volt életjáradéki szerződés is, valamennyi szerződés tekintetében támogató nyilatkozatot tett, továbbá hét darab szerződés vonatkozásában az Etikai Bizottság összeférhetetlenség (elfogultság) fennállását állapította meg részéről. A tanúk vallomása alapján szintén valós tény, hogy **személy1** strómanok igénybevételével, életjáradéki szerződésekkel a földforgalmi törvény rendelkezéseit megkerülve, azaz „mutyizással” szerzett földterületeket. A cikk szerzője mindezen tények ismeretében okszerű, logikus következtetéssel jutott arra az álláspontra, hogy a II. rendű felperes „segédkezett” **személy1**nek a földek megszerzésében, az új földtörvényt „kijátszva”. A cikkek ezen közlései valótlán tényállításnak nem tekinthetők. A II. rendű felperes azzal, hogy elfogultsága ellenére támogatta **személy1** szerződéseit, az általános társadalmi megítélés szerint „segédkezett” a földszerzésben. Ennek folytán helytálló a cikk azon, az I. rendű felperesre vonatkozó közlése, miszerint a „családján keresztül érintett”, illetve, hogy a „... földmutyi közelében” van. Valótlán tényállítás hiányában pedig nem valósult meg jogsértés.
- [7] A II. rendű felperes mint aktív politikus, országgyűlési képviselő, közszereplő. A cikkek által érintett időszakban a II. rendű felperes a ... szintén közszereplőnek minősült, így a tevékenysége kritikájával szemben fokozott tűrési kötelezettség terheli. A felperesek vonatkozásában a személyiségvédelem alaptörvénybeli elvei csak korlátok között érvényesülhetnek, azaz a közügyeket érintő véleménynyilvánítás szabadsága a valónak bizonyult tények tekintetében korlátlanul, míg a hamis tény állításával, híresztelésével szemben már csak akkor véd, ha a híresztelő nem tudott a hamisságról és a foglalkozása által megkívánt körültekintést sem mulasztotta el.
- [8] Az elsőfokú bíróság a Pp. 79. § (1) bekezdésében foglaltak alapján rendelkezett a perköltség viseléséről.
- [9] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperesek éltek fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását és a kereseti kérelmüknek történő helyt adást kérték.
- [10] Kérték az alperes perköltségben marasztalását.
- [11] Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság téves döntést hozott, a felek által elé tárt bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte, azokból helytelen ténybeli és ebből következően helytelen jogi következtetéseket vont le.
- [12] Az I. rendű felperes nem vitásan közszereplő, azonban az általa kifogásolt közlések nem indokolják a Pp. 2:41. §-ában meghatározott magasabb tűrési kötelezettséget, ugyanis nem a közügyek szabad vitatása érdekében tették közzé azokat, hanem öncélúan, kifejezetten a lejáratása, hiteltelenítése érdekében, ráadásul olyan időszakban, amikor a politikai pártjában tisztújítás volt, a II. rendű

felperest pedig korábbi ... tisztsége nem teszi közéleti szereplővé.

- [13] A kifogásolt közlések olyan valótlan tényállítások, illetve tényállításokon alapuló híresztelések, amelyek valóságának bizonyítása a PK. 14. számú állásfoglalásban írtak szerint az alperest terheli. Az alperes által a perben felajánlott bizonyítékok ezen közlések valóságát nem igazolták. A kifogásolt közlések mindegyike sértő, a társadalmi közfelfogás szerint egyértelműen alkalmas a társadalmi megítélésük hátrányos befolyásolására.
- [14] Hasonló tartalmú közlésekről ugyanezen felek között folyamatban volt és jogerősen befejeződött perekben a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy valótlan tényállítások (32.Pf.20.474/2019/3. és 32.Pf. 20.399/2018/5. számú határozatok).
- [15] Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.
- [16] A felperesek fellebbezése megalapozott.
- [17] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az arra alapított érdemi döntésével és levont jogi következtetéseivel azonban a Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet, erre tekintettel az első fokon hozott határozatot - a Pp. 213. §-a alapján részítéletet hozva - megváltoztatta.
- [18] A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel.
- [19] Az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatának indokolása értelmében a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a kifejtett véleményt annak érték- és valóságtartalmára tekintet nélkül védi. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a vélemény kifejtésének lehetőségét védelmezi, a kifejtett vélemény tartalmától függetlenül. Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére a szabad véleménynyilvánításhoz való jog minden esetben kiterjed, függetlenül a kifejtett vélemény érték- és valóságtartalmától. A közéleti szereplőknek az éles, erőteljes véleménynyilvánításokat is tűrniük kell.
- [20] A politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik. Egyfelől a demokratikus jogállam intézményeinek és a demokratikus közéletet hivatásszerűen alakító politikusoknak a szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája a társadalom tagjainak, az állampolgároknak, valamint a sajtónak olyan alapvető joga, amely a demokrácia lényegi eleme. Másfelől a tények közlése tipikusan a vélemények alapja, ezért még az alkotmányos értékkel egyébként nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tények esetében is indokolt, hogy a jogi felelősségre vonás során a felróhatóság és az esetleges joghátrányok mértékének meghatározása körében figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekét.
- [21] Az Alkotmánybíróság mércéje szerint az értékítéletek és a személyes meggyőződést közvetítő vélemények mindaddig, amíg összefüggésben állnak a közügyekkel, attól függetlenül élvezik a véleményszabadság alkotmányos oltalmát, hogy helyes vagy helytelen, tetsző vagy nem tetsző, értékes vagy értéktelen gondolatokat tartalmaznak. Ezzel szemben a közügyeket érintő, ámde hamisnak bizonyult tényállításokat már csak abban az esetben oltalmazza a véleményszabadság, ha a tényt állító vagy híresztelő jóhiszemű volt. [7/2014. (III. 7.) AB határozat]

- [22] Az I. rendű felperes közszereplő politikus, a II. rendű felperes a sérelmezett közlésekkel érintett időszakban a ... volt, az ezen tevékenységét érintő kritikákkal szemben fokozott tűrési kötelezettség terheli. A sérelmezett írások közügyben történő megszólalásnak minősülnek, témájuk egy jogszabály - a földforgalmi törvény - hatályosulásával, végrehajtásával kapcsolatos, amely közérdeklődésre számot tartó ügy.
- [23] A felperesek földtörvényt érintő tevékenysége, a ... földszerzések, azok szabályossága, a felperesek abban való esetleges közreműködése, érintettsége jogszerűen kelthette fel a sajtó érdeklődését, a sajtónak jogában áll vizsgálni azt, hogy a II. rendű felperes a ... játszott-e szerepet egy olyan személy - esetlegesen jogellenes - földszerzéseiben, akinek cégeiben egyébként különböző tisztségeket tölt be, tárhat fel személyi összefüggéseket is, ehhez azonban olyan valós tények, előzmények felderítése is szükséges, amelyek alapot adhatnak következtetések levonására, bizonyos tények állítására, illetve feltételezésére.
- [24] A felpereseket a Ptk. 2:44. §-ában, továbbá a 7/2014. (III. 7.) és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban foglaltak alapján - a közügyekre vonatkozó véleménynyilvánítási szabadság kiemelt védelmére tekintettel - az ilyen közérdeklődésre számot tartó ügyben kifejtett vélemények, kijelentések, a hitelességét megkérdőjelező megnyilvánulások vonatkozásában fokozottabb tűrési kötelezettség terheli.
- [25] A fokozottabb tűrési kötelezettségnek azonban közszereplő politikus esetén sem csak az emberi státuszt alapjaiban tagadó véleménynyilvánítások képezik korlátját, hanem a hamisnak bizonyult, illetve a valós tények felnagyítása, eltorzítása révén valótlanná váló tényállítások is, amelyekkel szemben a véleménynyilvánítás szabadsága már csak akkor véd, ha a híresztelő nem tudott a hamisságról és a foglalkozása által megkívánt körültekintést sem mulasztotta el.
- [26] Az Alkotmánybíróság mércéje szerint ugyanis az értékítéletek és a személyes meggyőződést közvetítő vélemények mindaddig, amíg összefüggésben állnak a közügyekkel, attól függetlenül élvezik a véleményszabadság alkotmányos oltalmát, hogy helyes vagy helytelen, tetsző vagy nem tetsző, értékes vagy értéktelen gondolatokat tartalmaznak. Ezzel szemben a közügyeket érintő, ámde hamisnak bizonyult tényállításokat már csak abban az esetben oltalmazza a véleményszabadság, ha aényt állító vagy híresztelő jóhiszemű volt. [7/2014. (III. 7.) AB határozat]
- [27] A felperesek által sérelmezett közléseket tehát ennek tükrében kellett vizsgálat tárgyává tenni.
- [28] A perbeli cikkeket a PK. 12. számú állásfoglalás alapján vizsgálva az állapítható meg, hogy azon - a sérelmezett írásokban több formában is megjelenő - közlések, miszerint a II. rendű felperes segédkezett állami földek megszerzésében ... **személy1**, a II. rendű felperes származású üzletemberrel az új földtörvényt kijátszva szerzett földtulajdont, továbbá, hogy az I. rendű felperes a ... földmútyi közelében van, ... révén köze van a földmútyihoz, a családján keresztül érintett az ügyben, egyértelműen tényállítások.
- [29] Ezen tényállítások valóságát a PK. 14. számú állásfoglalásban írtaknak is megfelelően az alperesnek kellett bizonyítania, ezen kötelezettségének azonban a Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint nem tett eleget.
- [30] A perben nem volt vitatott, miszerint a II. rendű felperes a sérelmezett közlésekkel érintett időszakban a ... tevékenkedett, továbbá, hogy **személy1** két cégében is vezető tisztségviselő volt, mint ahogyan az sem, hogy ... részt vett **személy1** földszerzésre vonatkozó szerződésének

véleményezésében. A segédkezés, megszerzés kifejezések - a kifogásolt írások mondanivalójára is tekintettel - azonban nem csak **személy1**, hanem a II. rendű felperes részéről is aktív, tevételes magatartást feltételeznek az állami földek megszerzésében, a II. rendű felperes ilyen jellegű cselekvősege pedig bizonyítást nem nyert, hangsúlyozva, hogy állami földek megvásárlásával kapcsolatosan a II. rendű felperesnek hatásköre nem is volt.

- [31] Az elsőfokú bíróság által az ítélezése alapjául tett tanúvallomások sem bizonyítják azt, miszerint a II. rendű felperes segédkezett földek strómanok részére történő, jogellenes megszerzésében. **tanú1** tanú a vallomásában a visszaélések lehetőségéről, a gazdák erre vonatkozó információiról számolt be, azonban nem volt közvetlen tudomása arról, hogy a II. rendű felperes a **személy1**nek tulajdonított valamely jogellenes ügyletben vett részt volna. A tanú arra vonatkozóan tett továbbá nyilatkozatot, hogy **személy1** szerződése kapcsán a II. rendű felperes bizottsági elnöki eljárása összeférhetetlen volt, és ezt az etikai vizsgálat anyaga is alátámasztotta. Vallomása alapján azonban nem volt megállapítható, hogy a II. rendű felperes terhére azt állapították volna meg, hogy az elé került szerződéseket annak ellenére támogatta, hogy tudott a jogszabályba ütközéséről, vagy a bizottságot ennek tudatában a támogatásra ösztönözte. **tanú2** tanúnak nem volt konkrét tudomása arról, hogy az általa megjelölt jogellenes földszerzésben a II. rendű felperes valamilyen módon érintett lenne, a gazdák elmondásaira hagyatkozott. Az, hogy a II. rendű felperes gazdákat keresett meg földvásárlás miatt, nem bizonyítja, hogy a II. rendű felperes jogellenes cselekményeket követett el, jogellenes szerződések megkötésében, vagy jóváhagyásában vett részt.
- [32] Mindezekre figyelemmel pedig az alperes a ... napján „...”, továbbá a ... napján „...” címmel megjelent cikkeiben valótlanul állította, hogy **II.rendű felperes neve** II. rendű felperes segédkezett az állami földek megszerzésében ..., valamint, hogy **II.rendű felperes neve** II. rendű felperes az új földtörvényt kijátszva hogyan szerez földtulajdont strómanokon és életjáradéki szerződéseken keresztül, valótlanul állította továbbá, hogy valótlanul állította, hogy **II.rendű felperes neve** II. rendű felperes segédkezett állami földek strómanokon keresztüli megszerzésében **személy1**.
- [33] A kijelentések egyértelműen sértőek is, annak valótlan állítása, hogy a II. rendű felperes a jogszabályoknak nem megfelelő ügyletek lebonyolításában vett részt, segédkezett, nyilvánvalóan alkalmas a társadalom negatív értékítéletének kiváltására, a II. rendű felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására.
- [34] Az I. rendű felperesre vonatkozó állítások a ..., az ... révén teremtenek kapcsolatot a jogszerűtlen ügyletek és a II. rendű felperes között, azt juttatják tehát kifejezésre, hogy a II. rendű felperes az ... tevékenysége révén került közel ezekhez az ügyekhez, érintett a „mutyiban”. Tekintettel arra, hogy a II. rendű felperesre vonatkozó állítások valósága nem nyert igazolást, így az I. rendű felperes érintettségére vonatkozó állítások is megalapozatlanok, nem állnak rendelkezésre olyan tények, amelyek az I. rendű felperes és a földügyletek közötti kapcsolatot megteremthetnék. Ennek megfelelően az alperes a ... napján „...”, valamint a ... napján „...” címmel megjelent cikkeiben valótlanul állította, hogy **I.rendű felperes neve** I. rendű felperes a ... földmutyi közelében van, továbbá valótlanul híresztelte, hogy **I.rendű felperes neve** I. rendű felperes a földmutyiban a családján keresztül érintett.
- [35] A sérelmezett kijelentések alkalmasak az I. rendű felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására, hiszen valótlanul azt állítják, hogy a felperes a családján keresztül jogellenes ügyletekben érintett.

- [36] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság - az első fokon hozott határozatot a Pp. 253. § (2) bekezdésében írtak alapján megváltoztatva - a jogsértést a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján részítélettel megállapította.
- [37] Az elsőfokú bíróság a felróhatóságtól független szankciók, illetve a felperesek által igényelt sérelemdíj tekintetében - eltérő jogi álláspontja folytán - nem foglalt állást, e körben a bizonyítás kiegészítése is szükséges, ezért a Fővárosi Ítélőtábla az első fokon hozott határozatot e tekintetben a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.
- [38] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak a felperesek elégtétel adására és sérelemdíjra vonatkozó kereseti kérelmét is érdemben kell vizsgálnia, s azok tárgyában határozatot kell hoznia.
- [39] Tekintettel arra, hogy a jogsértés megállapításának az el nem bírált kereseti kérelmekkel való összefüggésre tekintettel a perköltségről rendelkezni nem lehetett, a másodfokú bíróság e körben a határozathozatalt mellőzte.

Budapest, 2021. január 12.

. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő